

Katsaus ajankohtaisiin politiikkasuosituksiin

Virpi Jylhä, FT

tutkimuksen erityisasiantuntija, Hoitotieteen sekä sosiaali- ja terveysjohtamisen
tutkimuskeskus, Pohjois-Savon hyvinvointialue
varajohtaja, JBI Finnish Centre for Evidence-Based Health Care

s-posti: virpi.jylha@pshyvinvointialue.fi, puh: 044 461 0499

Tutkimuksesta laatua hoitotyöhön ja sosiaali- ja terveyspalveluihin

- **Vahvistamme monitieteistä tutkimusta**
- **Luomme tutkimustoiminnalle edellytyksiä**
- **Tuemme tutkimuksen tekemistä eri uravaiheissa**
- **Edistämme tutkimustiedon hyödyntämistä ja näyttöön perustuvaa toimintaa**

Digitaaliset palvelut ja sote - tiedonhallinta

Sosiaali- ja terveysjohtaminen ja talous

Laatu, vaikuttavuus, potilas- ja asiakas-turvallisuus

Preventiivinen hoitotyö

Esiteltävät politiikkasuositukset ja niiden taustalla oleva tutkimus

1. DigiKunto: kuntoutuksen ammattihenkilöiden kokemuksia asiakas- ja potilastietojärjestelmistä sekä digitaalisten palveluiden käytöstä (2024-2025, Työsuojelurahasto): <https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-408-588-5>
2. Vaaratapahtumailmoittaminen vaatii kehittämistä sosiaali- ja terveydenhuollossa (Väitöskirja Saija Koskiniemi): <https://urn.fi/URN:NBN:fi-fe2026032422618>
3. Proshade – ratkaisuja resurssiviisaaseen terveydenhuoltoon: politiikkasuositukset (2020-2026, Strategisen tutkimuksen neuvosto, Suomen Akatemia):
[Politiikkasuositukset – PROSHADE](#)

**DigiKunto: kuntoutuksen
ammattihenkilöiden kokemuksia
asiakas- ja potilastietojärjestelmistä sekä
digitaalisten palveluiden käytöstä.
2024-2025, Työsuojelurahasto**

DigiKunto – Kuntoutuksen ammattihenkilöiden kokemukset asiakas- ja potilastietojärjestelmistä ja digitaalisista palveluista työn tukena 2025

Tutkimushankkeen loppuraportti

Mari Kansanen, Venla Karikumpu,
Ulla-Mari Kinnunen, Tuulikki Vehko, Marja Äijö, Virpi Jylhä

Digitalisaatio muuttaa kuntoutusalan arkea –
Miten tietojärjestelmät tukevat kuntoutuksen ammattihenkilöiden työtä?

DigiKunto-hankeessa tutkittiin ensimmäistä kertaa valtakunnallisesti kuntoutuksen ammattihenkilöiden kokemuksia asiakas- ja potilastietojärjestelmistä sekä digitaalisten palveluiden käytöstä. Käyttökokemukset osoittavat, että kuntoutuksen ammattihenkilöt eivät koe järjestelmien tukevan kaikilta osin heidän työtään, eikä alan erityispiirteitä huomioida riittävästi. Kuntoutuksen ammattihenkilöt kaipaavat lisää koulutusta, tukea ja osallistumismahdollisuuksia järjestelmien kehittämiseen, jotta digitalisaatio todella tukisi vaikuttavaa ja asiakaslähtöistä kuntoutustyötä.

<https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-408-588-5>

Tutkimuksen toteutus

- Taustalla muille ammattiryhmille kehitetyt mittarit
- 1. Mittarin muodostaminen kuntoutusalan ammattihenkilöille**
 1. Haastattelut
 2. Työpajat
 3. Pilottikysely Pohjois-Savon hyvinvointialueella
 - 2. Kansallinen kysely ammattijärjestöjen kautta**

Suosituksset johtajille ja organisaatioille

1. Vahvista osaamista ja tukea digitaalisessa työssä

- Tarjoa säännöllistä ja kohdennettua koulutusta tietojärjestelmien ja digitaalisten palveluiden käyttöön.
- Nimeä ja viesti selkeästi tietojärjestelmien vastuukäyttäjät ja tukihenkilöt.
- Varmista, että ammattihenkilöillä on riittävät välineet ja työtilat digitaaliseen asiakastyöhön.

2. Edistä tiedonkulkua ja moniammatillista yhteistyötä

- Kehitä järjestelmien yhteentoimivuutta ja kirjaamisen yhtenäisyyttä eri ammattiryhmien välillä.
- Hyödynnä rakenteista ja laadukasta asiakas- ja potilastietoa tiedolla johtamisessa ja palveluiden kehittämisessä.
- Tue kulttuuria, jossa kirjattua tietoa arvioidaan ja käytetään aktiivisesti moniammatillisessa yhteistyössä.

Suosituksset johtajille ja organisaatioille

3. Osallista kuntoutuksen ammattihenkilöt järjestelmien kehittämiseen

- Ota kuntoutusalan erityispiirteet huomioon tietojärjestelmien suunnittelussa ja kehityksessä.
- Hyödynnä ammattihenkilöiden käytännön kokemuksia ja näkemyksiä järjestelmien arvioinnissa ja parantamisessa.
- Luo rakenteet, joissa ammattihenkilöt voivat vaikuttaa kehittämistyöhön ja tuoda esiin asiakastyön tarpeita.

4. Seuraa ja arvioi järjestelmien vaikutuksia työhyvinvointiin

- Tunnista kuormitustekijät, kuten järjestelmämuutokset, tekniset ongelmat ja epäselvät vastuut.
- Seuraa työhyvinvointia systemaattisesti ja reagoi havaittuihin haasteisiin.
- Panosta palautumista tukeviin rakenteisiin, kuten työnohjaukseen ja työyhteisön tuen vahvistamiseen.

Suosituksset ammattihenkilöille

1. Vahvista omaa osaamistasi digitaalisessa asiakastyössä

- Osallistu aktiivisesti tarjolla oleviin koulutuksiin asiakas- ja potilastietojärjestelmien sekä digitaalisten palveluiden käytöstä.
- Tunnista oma osaamisvaje ja tee esitys tarvittavasta koulutuksesta esihenkilöllesi.
- Harjoittele digitaalisten välineiden käyttöä arjessa.

2. Hyödynnä vertaistukea ja jaa osaamistasi

- Rakenna yhteistyötä kollegoiden kanssa ja jaa hyväksi havaittuja käytäntöjä.
- Toimi vertaistukena muille, jos hallitset tietyn järjestelmän tai digitaalisen palvelun hyvin.
- Osallistu moniammatillisiin keskusteluihin ja kehittämissyihin, joissa voit tuoda esiin kuntoutuksen näkökulmaa.

Suosituksset ammattihenkilöille

3. Tuo esiin kehittämistarpeita ja vaikuta järjestelmien kehitykseen

- Anna palautetta tietojärjestelmien toimivuudesta ja käytettävyydestä organisaation sisällä.
- Vaadi palautetta kirjaamisesta ja kirjatun tiedon hyödyntämisestä johtamisen tukena.
- Osallistu mahdollisuuksien mukaan tietojärjestelmien kehittämistyöhön tai käyttäjätestaukseen.

4. Huolehdi omasta työhyvinvoinnistasasi

- Tunnista kuormitustekijät, kuten järjestelmämuutokset ja tekniset haasteet, ja hae niihin tukea.
- Keskustele työyhteisössäsi tietojärjestelmien vaikutuksista työhön ja hyvinvointiin.
- Hyödynnä mahdollisuuksien mukaan työterveyshuollon ja organisaation tarjoamia tukipalveluita.

**Vaaratapahtumailmoittaminen vaatii
kehittämistä sosiaali- ja
terveydenhuollossa**

POLICY BRIEF

RATTI

Rationaalisen lääkehoidon
tutkimusverkosto

3/2026 | Policy Brief | Tietoa lääkepoliittisen päätöksenteon tueksi

Rationaalisen lääkehoidon tutkimusverkosto

Vaaratapahtumailmoittaminen vaatii kehittämistä sosiaali- ja terveydenhuollossa

Saija Koskiniemi, Tiina Syyrilä, Katri Hämeen-Anttila ja Marja Härkänen

Tarvitaan kansallista vaaratapahtumien ilmoitusjärjestelmien ja –prosessien kehittämistä

Suosituksukset

- **laaditaan kansalliset vaatimukset sähköisten ilmoitusjärjestelmien ominaisuuksille ja luokittelulle.**
 - Nykyisten ilmoitusjärjestelmien käytettävyyden puutteet vähentävät vaaratapahtumien asianmukaista ilmoittamista ja ilmoitetun tiedon hyödyntämistä.
- **laaditaan kansalliset vaatimukset vaaratapahtumailmoitusten käsittelylle.**
 - Vaaratapahtumien käsittelyvastuu on usein yksittäisellä lähiesihenkilöllä. Ilmoitusten käsittely ei ole yhteneväistä, ja lähiesihenkilön käsitellessä yksikön ilmoituksia, ammattilaiset jättävät vaaratapahtumailmoituksia tekemättä seuraamusten pelossa. Ilmoituksista saatava oppi jää pääosin yksikkötasolle.

**Proshade – ratkaisuja resurssiviisaaseen
terveydenhuoltoon: politiikkasuositukset
2020-2026, Strategisen tutkimuksen
neuvosto, Suomen Akatemia**

Politiikkasuositukset

- Väestösuositus: Kerro, kysy, kuuntele – osallistuva potilas vastaanotolla
- Taitavasti vuorovaikuttava lääkäri tuottaa vaikuttavaa terveydenhuoltoa
- Enemmän terveyttä samalla rahalla – 4 askelta kohti resurssiviisaasta terveydenhuoltoa
- Tiedonlukutaito – Avain yhteiskuntaan

Ratkaisuja resurssiviisaaseen terveydenhuoltoon:

1. Eron vähähyötyisistä hoidoista ja talous mukaan hoitopäätöksiin
2. Potilaan tuottama tieto – Terveydenhuollon hukattu resurssi
3. Digitalisaation on tuettava potilaan tuottaman tiedon tuotantoa ja hyödyntämistä

Potilaan tuottama tieto – Terveysthuollon hukattu resurssi

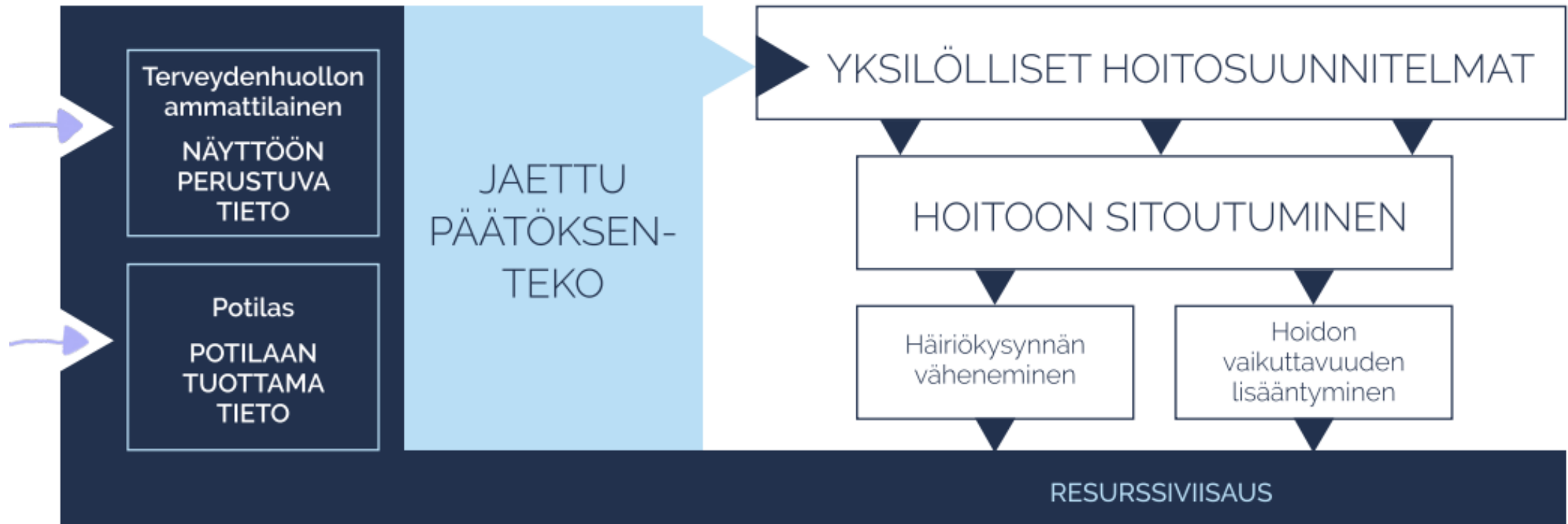
1

Jaettu päätöksenteko on saatava vastaanottojen uudeksi toimintakulttuuriksi.

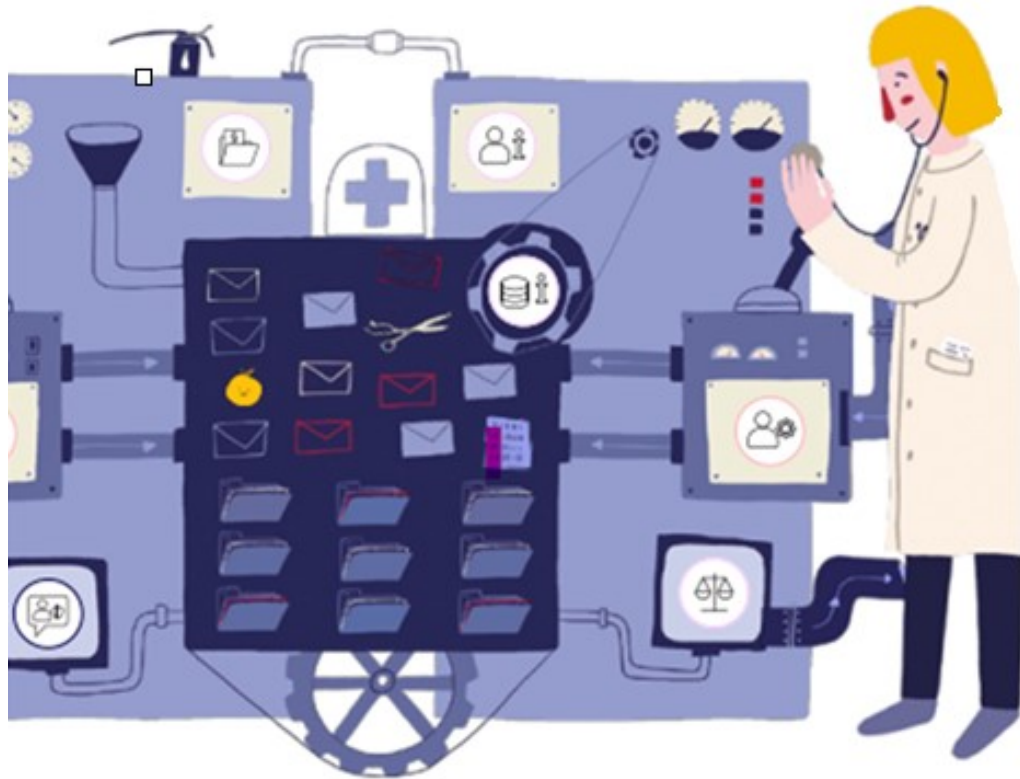
2

Potilaalla pitää olla mahdollisuus tuottaa monikanavaisesti tietoa omasta tilastaan.

Jaettu päätöksenteko osana resurssiviisasta terveydenhuoltoa

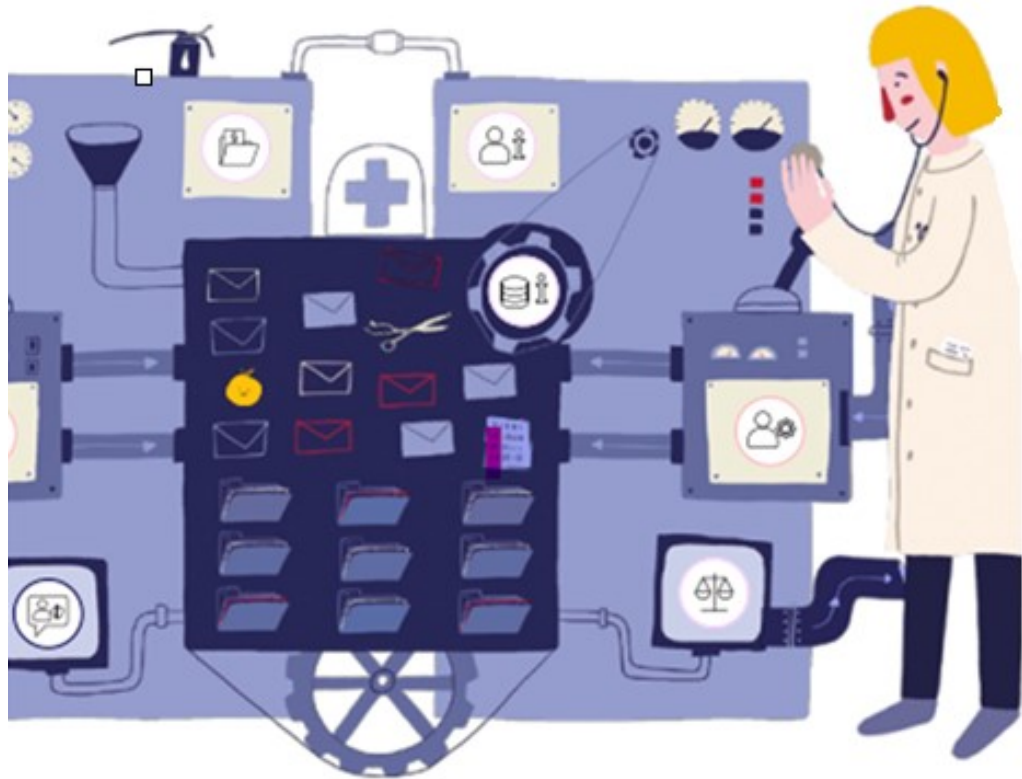
Digitalisaation on tuettava potilaan tiedon tuotantoa ja hyödyntämistä

1

Digitaalisissa palveluissa on mahdollistettava potilaan tuottaman tiedon kerääminen hoitoprosessin eri vaiheissa ja sen välittäminen terveydenhuollon ammattilaisen käytettäväksi.

Digitalisaation on tuettava potilaan tiedon tuotantoa ja hyödyntämistä

2

Tietojärjestelmien on pystyttävä tuottamaan yhteenveto nykytilasta ja hoitohistoriasta potilaan tuottamien tietojen ja potilastietojen perusteella terveydenhuollon ammattilaisen ja potilaan käyttöön.

**Näyttöön perustuvien
toimintamallien käyttöönotto:**

**Painehaavan ehkäisy ja
tunnistaminen aikuisilla -
hoitosuositus**

Yhtenäinen malli näyttöön perustuvien toimintamallien käyttöönottoon

Tavoitteena tuottaa hyvinvointialueelle yhtenäinen käytäntö FinYHKÄ – asiantuntijuusmalliin perustuen.

- Yhtenäinen näyttöön perustuva malli ja rakenteet käytössä koko hyvinvointialueella
- Palvelujen laatu ja kustannusvaikuttavuus paranee (kustannukset osoitettavissa)
- Palvelut toteutuvat yhdenvertaisesti koko hyvinvointialueella

PSHVA:n rakenteissa toteutettava näyttöön perustuvien toimintamallien käyttöönottomalli

Painehaavan ehkäisy ja tunnistaminen aikuisilla - hoitosuosituksen käyttöönotto pilottiyksiköissä

Tulossa tutkittua tietoa...

Käynnissä olevat tutkimushankkeet

- ✓ **Synnytysten potilasturvallisuuden edistäminen - Raportoitujen synnytyksiin liittyvien vaaratapahtumien analyysi vuosilta 2014-2023**
 - PI tutkimusprofessori, professori Marja Härkänen, Terveyden VTR 2024
- ✓ **Digitaalisten palveluiden ja teknologian käytön turvallisuus: vaaratapahtumaraporttien analyysi**
 - PI tutkimuksen erityisasiantuntija Virpi Jylhä, Terveyden VTR 2024
- ✓ **Ketterät johtamisinterventiot sote-ammattilaisten työhyvinvoinnin edistämiseksi hyvinvointialueilla**
 - PI johtava erityisasiantuntija, apulaisprofessori Laura-Maria Peltonen, Työsuojelurahasto
- ✓ **Hoitajien rajatun lääkkeenmääräämisoikeuden toteutuminen lääkkeenmääräämisoikeudellisten hoitajien ja lääkäreiden näkökulmasta**
 - PI tutkimusprofessori, professori Marja Härkänen, Terveyden VTR 2025
- ✓ **Sote-organisaation suorituskyvyn optimointi: Datalähtöinen ratkaisu henkilöstö-, potilas- ja kustannusvaikutusten arviointiin (OPTIMISE)**
 - PI johtava erityisasiantuntija, apulaisprofessori Laura-Maria Peltonen, Terveyden VTR 2025
- ✓ **OPTIMISE - Suorituskyvyn optimointi sosiaali- ja terveydenhuollon ekosysteemeissä integroitujen johtamis- ja tietoratkaisujen avulla**

PI johtava erityisasiantuntija, apulaisprofessori Laura-Maria Peltonen, Suomen Akatemia, HVA T&K-rahoitus 2025

Pohjois-Savon
hyvinvointialue

Tutkimuksen erityisasiantuntija Virpi Jylhä, s-posti: virpi.jylha@pshyvinvointialue.fi, puh: 044 461 0499